

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) การวิเคราะห์การส่งออกสิ่งทอของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

1.1) จากการพิจารณาค่า RCA ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ.2538-2550 เนื่องจากมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่ก็มากกว่า 1 ไม่มาก คืออยู่ในราวๆ 1 กว่าๆ ไม่ถึง 2 กล่าวคือมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแต่ก็ไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาหลังจากที่มีการปล่อยเสรีการค้าสิ่งทอ คือตั้งแต่ปี 2548 ค่า RCA ของสิ่งทอไทยมีค่าลดลง แต่ในปี 2550 ค่า RCA มีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งหลังจากที่มีการค้าเสรี ประเทศแคนาดาและเม็กซิโก มีความได้เปรียบน้อยกว่าไทย และมีค่า RCA ลดลง ส่วนประเทศจีนมีความได้เปรียบน้อยกว่าไทยและมีค่า RCA เพิ่มขึ้น ขณะที่อินเดียมีความได้เปรียบมากกว่าไทยและมีค่า RCA เพิ่มขึ้น

1.2) ประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดสิ่งทอในตลาดสหรัฐอเมริกาน้อยเมื่อเทียบกับประเทศจีน อินเดีย แคนาดา และเม็กซิโก โดยที่ประเทศจีนมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกามากที่สุด และหลังจากที่มีการยกเลิกโควตาส่งทอ ส่วนแบ่งตลาดของไทยมีค่าลดลง แต่ได้เพิ่มขึ้นในปี 2550 ส่วนประเทศแคนาดาและเม็กซิโกมีค่าลดลง ขณะที่ประเทศจีนและอินเดียมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น

1.3) ในการพิจารณาค่า RCA ร่วมกับส่วนแบ่งตลาด ในช่วงปี พ.ศ.2548-2550 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการค้าแบบเสรีเกิดขึ้น ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันน้อย และมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดสิ่งทอค่อนข้างที่จะทรงตัว กล่าวคืออาจจะลดลงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งประเทศจีนและอินเดียมีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าประเทศไทย และมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น โดยที่จีนมีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทยเป็นอย่างมาก ขณะที่ประเทศแคนาดาและเม็กซิโก มีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทย แต่มีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดลดลง

เมื่อเปรียบเทียบการขยายตัวของค่า RCA และส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยก่อนและหลังจากที่มีการยกเลิกโควตาส่งทอ พบว่าการขยายตัวของไทยหลังจากที่มีการยกเลิกโควตา ลดลงจากก่อนที่มีการยกเลิกโควตา ขณะที่แคนาดาและเม็กซิโกก็ลดลงเช่นเดียวกัน แต่จีนและอินเดียมีค่าเพิ่มขึ้น

2) การวิเคราะห์การส่งออกเครื่องนุ่งห่มของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1) จากการพิจารณาค่า RCA ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ.2538-2550 เนื่องจากมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่าอยู่ในระหว่าง 1.8-2.4 กล่าวคือมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแต่ไม่มากนัก แต่ก็เยอะกว่าค่า RCA ของสิ่งทอ และเมื่อพิจารณาหลังจากที่มีการปล่อยเสรีการค้า คือตั้งแต่ปี 2548 ค่า RCA ของเครื่องนุ่งห่มไทยมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง หลังจากที่มีการค้าเสรี ประเทศจีนและเม็กซิโก มีความได้เปรียบน้อยกว่าไทย แต่ในปี 2550 จีนมีความได้เปรียบมากกว่าไทย โดยที่จีนมีค่า RCA เพิ่มขึ้น แต่เม็กซิโกมีค่า RCA ลดลง ส่วนประเทศเวียดนามและอินโดนีเซียมีความได้เปรียบมากกว่าไทยและมีค่า RCA เพิ่มขึ้น

2.2) ประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดเครื่องนุ่งห่มในตลาดสหรัฐอเมริกาน้อยเมื่อเทียบกับประเทศจีน เม็กซิโก และอินโดนีเซีย แต่ประเทศเวียดนามเริ่มมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าไทยในปี 2546 ส่วนประเทศจีนมีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด และหลังจากที่มีการยกเลิกโควตาส่งทอ ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยและเม็กซิโกมีค่าลดลง ขณะที่ประเทศจีน เวียดนาม และอินโดนีเซียมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งจีนและเวียดนามมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมาก

2.3) ในการพิจารณาค่า RCA ร่วมกับส่วนแบ่งตลาด ในช่วงปี พ.ศ.2548-2550 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการค้าแบบเสรีเกิดขึ้น ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันน้อย และมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดเครื่องนุ่งห่มค่อนข้างที่จะทรงตัว กล่าวคืออาจจะลดลงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ประเทศจีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย มีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าประเทศไทย และมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น โดยที่จีนมีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทยเป็นอย่างมาก ขณะที่ประเทศเม็กซิโก มีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทย แต่มีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดลดลง

เมื่อเปรียบเทียบการขยายตัวของค่า RCA และส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยก่อนและหลังจากที่มีการยกเลิกโควตาส่งทอ พบว่าการขยายตัวของไทยหลังจากที่มีการยกเลิกโควตา ลดลงจากก่อนที่มีการยกเลิกโควตา ขณะที่เม็กซิโกก็ลดลงเช่นเดียวกัน แต่จีน อินโดนีเซีย และเวียดนามมีค่าเพิ่มขึ้น

3) การพิจารณาประเทศคู่แข่งที่สำคัญในการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐอเมริกา

ประเทศจีนมีความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสูงมาก สาเหตุเพราะจีนมีศักยภาพในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสูง มีความได้เปรียบในด้านวัตถุดิบ และด้านปัจจัยการผลิต โดยที่ประเทศจีนสามารถผลิตฝ้าย และเคมีภัณฑ์ได้เอง อีกทั้งประเทศจีนยังมีแรงงานจำนวนมาก และมีค่าจ้างต่ำ รวมทั้งมีพื้นฐานอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ดี มีการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ทำให้สินค้ามีคุณภาพ และจากการที่รัฐมีการอุดหนุนอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ทั้งด้านภาษี และสาธารณูปโภค ทำให้สินค้าจากจีนมีราคาถูก เป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนั้นการเข้าไปลงทุนของต่างชาติ รวมทั้งสหรัฐฯ ทำให้มีการพัฒนาการผลิตที่ดียิ่งขึ้น และเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO การส่งออกจากจีนไปยังสหรัฐยิ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยที่จีนมีมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นอันดับ 1 ในตลาดสหรัฐ อย่างไรก็ตามจีนถูกประเทศสหรัฐฯ ใช้มาตรการ Safeguard จึงมีส่วนทำให้สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากจีนส่งไปสหรัฐฯ ได้น้อยลงกว่าเดิม เป็นระยะเวลา 3 ปี (เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2548 - กรกฎาคม 2551) เพื่อเป็นการป้องกันการคุกคามตลาดภายในของสหรัฐฯ แต่แม้ว่าจีนจะถูกสหรัฐฯ พยายามที่จะกีดกันการนำเข้า แต่สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากจีนก็ยังมีแนวโน้มขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ

ประเทศเวียดนามมีศักยภาพในการผลิตเครื่องนุ่งห่มสูง เนื่องจากมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงมาก และเวียดนามยังมีค่าจ้างแรงงานต่ำ อีกทั้งรัฐบาลเริ่มเข้ามามีบทบาทในการควบคุมอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามเติบโตเร็วมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการย้ายฐานการลงทุนจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ เช่น ฮองกง ใต้หวัน และเกาหลีใต้ เพื่อใช้ความได้เปรียบจากค่าแรงที่ต่ำ และสิทธิประโยชน์ในการส่งออก โดยได้รับการสนับสนุนจากตลาดในสหรัฐฯ หลังจากที่เวียดนามมีการลงนามในข้อตกลงฟื้นฟูสัมพันธภาพด้านเศรษฐกิจและการค้าในสภาวะปกติ (Normal Trade Relations: NTR) กับสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2543 โดยส่วนหนึ่งเป็นการส่งออกจากภาครัฐซึ่งเป็นของ VINATEX (The Vietnam National Textile and Garment Corporation) ซึ่งครอบคลุมการผลิตในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอ และมีศักยภาพในการผลิต ทำให้เวียดนามมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดเครื่องนุ่งห่มในสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นมาก

ประเทศอินเดียเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสินค้าสิ่งทอ เนื่องจากมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงมาก และเป็นหนึ่งในผู้ผลิตเส้นใยและผ้าผืนที่ใหญ่ที่สุดของโลก สินค้าสิ่งทอจากอินเดียมีคุณภาพดี และราคาถูก ทั้งเส้นด้าย ผ้าผืน ผ้าฝ้าย ผ้าป่าน ผ้าขนสัตว์ ผ้าไหม โยสังเคราะห์ และอินเดียยังมีแรงงานที่มีฝีมือและความเชี่ยวชาญในการออกแบบที่ราคาค่อนข้างถูก อีกทั้งยังมีการสนับสนุนที่ดีจากรัฐบาล ทำให้ส่งออก

สินค้าสิ่งทอไปยังสหรัฐได้เป็นจำนวนมากเป็นอันดับ 2 รองจากจีน และมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังมีการยกเลิกโควตา

ประเทศอินโดนีเซีย ก็เป็นประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตเครื่องนุ่งห่มสูง เนื่องจากต้นทุนปัจจัยการผลิตในประเทศมีราคาถูก เช่น ค่าแรง ค่าสาธารณูปโภค และมีความได้เปรียบด้านวัตถุดิบ จากปัจจัยข้างต้นส่งผลให้วัตถุดิบประเภทเส้นใยสังเคราะห์มีราคาถูกลงจากการเร่งขยายการผลิตวัตถุดิบทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ อีกทั้งรัฐบาลยังให้ความสำคัญต่อการผลิตและการส่งออกสินค้าเครื่องนุ่งห่ม แต่ความไม่สงบทางสังคมและการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อการจัดซื้อในอนาคตได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการขยายตัวในตลาดสหรัฐก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น

ประเทศเม็กซิโกเป็นประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐสูง โดยเฉพาะสินค้าเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่าเป็นอันดับ 2 (ปี 2550) รองจากจีน แต่เม็กซิโกไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิต เพราะเม็กซิโกมีค่าจ้างแรงงาน และราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศจีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย แต่เม็กซิโกมีพื้นที่ชายแดนติดกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็นความได้เปรียบในการส่งออก อีกทั้งเม็กซิโกยังทำข้อตกลงทางการค้าเสรีของประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ (NAFTA) ทำให้มีนักลงทุนจากสหรัฐและแคนาดาเข้าไปลงทุนในเม็กซิโกเป็นจำนวนมาก โดยมีการยกเว้นภาษีศุลกากรการนำเข้าชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก และยกเว้นการเก็บภาษีสินค้าส่งออกตามระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่อย่างไรก็ตามหลังการยกเลิกระบบโควตา เม็กซิโกมีการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐลดลง สาเหตุจากสหรัฐนำเข้าสินค้าจากจีนเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากสินค้าจากจีนมีคุณภาพที่ดี และราคาถูก มีความคุ้มค่า ส่งผลให้แนวโน้มส่งออกของเม็กซิโกลดลง

ประเทศแคนาดามีมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอไปสหรัฐอเมริกาสูง แต่อุตสาหกรรมสิ่งทอของแคนาดาไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เนื่องจากต้นทุนปัจจัยการผลิตในประเทศมีราคาค่อนข้างสูง อุตสาหกรรมสิ่งทอพื้นฐานในแคนาดาผลิตเส้นใยที่สังเคราะห์จากผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีหรือเยื่อไม้ ซึ่งไม่มีการผลิตเส้นใยธรรมชาติ เช่น ฝ้าย ไหม ลินิน และขนสัตว์ โรงงานขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ผลิตเสื้อผ้าราคาปานกลางถึงต่ำ หรือผลิตตามคำสั่งผลิตของผู้นำเข้าในสหรัฐฯ ผู้ประกอบการเสื้อผ้าแฟชั่นชั้นสูงจะเป็นรายเล็ก แต่แคนาดาได้ทำข้อตกลงทางการค้าเสรีของประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ (NAFTA) เช่นเดียวกับเม็กซิโก ทำให้สหรัฐฯ และต่างชาติเข้าไปลงทุนในแคนาดาเพิ่มขึ้น โดยที่หวังสิทธิพิเศษทางการค้าในการส่งออกไปยังสหรัฐฯ ทำให้แคนาดามีมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นมาก แต่หลังจากที่ยกเลิกระบบโควตา แคนาดาครองส่วนแบ่งตลาดได้ลดลง เพราะสหรัฐฯ หันไปซื้อสินค้าจากจีน และอินเดียเพิ่มมากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หลังจากที่มีการยกเลิกระบบโควตา ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐฯลดลง ซึ่งสาเหตุมาจากกรณีที่สหรัฐหันไปซื้อสินค้าจากประเทศที่มีราคาถูกและคุณภาพดีเช่น จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย เพิ่มมากขึ้น และจากการที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐอเมริกาน้อย และกำลังสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐ สาเหตุจากไทยกำลังประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ได้แก่ ผลกระทบจากปัญหาค่าเงินดอลลาร์ผันผวน เนื่องจากปัญหาซับไพร์ม (subprime) ในสหรัฐอเมริกา ทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น อีกทั้งปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง และระดับราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ทำให้ประเทศไทยควรที่จะต้องปรับตัว เพื่อสร้างรายได้เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) จากการที่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยเสียเปรียบทางด้านต้นทุนการผลิต ซึ่งในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก (Labour Intensive) และลักษณะส่วนใหญ่ยังคงเป็นการรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อ ทำให้ไทยไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าได้ ดังนั้นไทยควรปรับตัวจากการเน้นการผลิตสินค้าระดับล่าง โดยหันไปผลิตสินค้าที่เป็นสินค้าแฟชั่น พัฒนาสินค้าแบรนด์เนม (brand name) ของตนเอง และพัฒนาคุณภาพการผลิต เพื่อเจาะตลาดส่งออกระดับกลางและตลาดบนที่มีอำนาจซื้อสูง ส่วนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยควรที่จะหันไปให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อไปสู่ตลาดที่สูงขึ้น ได้แก่ การพัฒนาเส้นใย การพัฒนาเทคนิคการฟอกย้อม ผลิตภัณฑ์นอนวูฟเวน (nonwoven) และสิ่งทอที่ใช้เทคโนโลยี (Technical Textile) ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสิ่งทอ

2) ทางภาครัฐควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงในระดับอุตสาหกรรมกับผู้ประกอบการ โดยอาจจะมีการวางนโยบายหรือแนวทางให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เพื่อสนับสนุนการรวมตัวกันสร้างพันธมิตรธุรกิจ มีการร่วมลงทุน หรือควบรวมกิจการ ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ การตลาดและการลงทุน ทำให้มีต้นทุนรวมที่ลดลง มีความหลากหลายของสินค้า อีกทั้งยังสามารถสร้างความเชื่อถือให้กับผู้ซื้อได้ในระดับหนึ่ง

3) ผู้ประกอบการสิ่งทอควรที่จะหาตลาดส่งออกใหม่ ๆ เช่น การจำหน่ายในตลาดอาเซียน เนื่องจากไม่ต้องเสียภาษีระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน และการขนย้ายวัตถุดิบทำได้ง่ายกว่า ประกอบกับการทำข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economics Partnership

Agreement: JTEPA) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ทำให้คาดว่ายอดคำสั่งซื้อและการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น และเป็นตลาดที่น่าจะมีการขยายตัวได้มาก

4) การย้ายฐานการผลิตไปยังแหล่งที่มีความได้เปรียบทางด้านต้นทุนการผลิต หรือมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการไม่ควรจะมองข้าม หากผู้ประกอบการมีความต้องการที่จะรักษาตลาดส่งออกในระดับล่าง ซึ่งเป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1) เนื่องจากการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกระหว่างประเทศ โดยใช้ข้อมูลด้านปัจจัยการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตทำได้ยาก ดังนั้น การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ มักนิยมใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index : RCA) แต่การใช้ RCA มีข้อจำกัด คือ ดัชนี RCA เป็นดัชนีที่แสดงถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทางการผลิตตามความเชี่ยวชาญที่อาศัยเฉพาะข้อมูลการส่งออก จึงไม่ได้เชื่อมโยงให้ทราบถึงระบบหรือกระบวนการผลิตของสินค้านั้นได้ และในกรณีที่มีการกีดกันทางการค้า ดัชนี RCA ไม่สามารถแสดงถึงผลการกีดกันออกมาได้ เพราะฉะนั้นในการศึกษาจึงต้องศึกษาในเรื่องอื่นๆ เช่น อุปสรรคทางการค้าต่างๆเพิ่มเติมอีกด้วย

2) การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าที่อยู่ในรูปตัวเงิน(nominal term)ในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ในการศึกษารั้งต่อไปอาจจะใช้ข้อมูลในรูปมูลค่าที่แท้จริง(real term) ซึ่งจะสามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้ดีขึ้น และในการศึกษารั้งนี้มีอุปสรรคในการหาข้อมูลของการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในตลาดประเทศอื่นๆ ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จึงศึกษาถึงตลาดหลักในการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย ซึ่งก็คือประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในการศึกษารั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาในตลาดอื่นๆด้วย เช่น สหภาพยุโรป อาเซียน และญี่ปุ่น เพราะเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยด้วยเช่นกัน โดยที่ประเทศไทยกับญี่ปุ่นได้ทำข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 จึงมีความน่าสนใจที่จะศึกษา

3) ค่าส่วนแบ่งตลาด (market share) จะถือว่ามากหรือน้อยเท่าใดนั้นเป็นค่าที่ค่อนข้างขึ้นอยู่กับทัศนคติของแต่ละบุคคล ดังนั้นการอธิบายค่าจึงควรวงเล็บค่าของส่วนแบ่งตลาดกำกับไว้ด้วยเสมอ เพื่อให้ผู้อ่านได้ใช้ดุลยพินิจของตนเองด้วย